

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**COLLATIO-||NVM SACRARVM|| LIBRI VIII.|| Tilmanni
Bredenbachij S. Th. D.||**

Bredenbach, Tilmann

Coloniae Agrippinae, 1592

VD16 B 7378

27. Quomodo Theodosius Imperator ob cæd[em] Thessalonicæ excitatam
ab Ambrosio excommunicatus, paret, discitque Imperatoris & sacerdotis
differentiam ab Ambrosio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65002)

Ex historia Tripartita lib. 9. cap. 30. Eusebii lib. 10. c. 21. Theodosius imperat. ob eadem Thessalonice excitatā ab Ambrosio. excommunicatum. periret, discit que imperat. & sacerdoti differtentiam Ambrosio.

CAP. XXVII.

Thessalonica ciuitas est grandis & populosa, in qua cum fuisset orta seditio, quorundam Iudicum lapidati sunt atque trucidati. Hinc indignatus Theodosius, iracundia non refrenauit impetum, sed iussit iniustos gladios super omnes euaginari, & una cum innumeratis centibus interimi. Septem millia etenim minimum, (sicut fertur) occisa sunt, non praudente iudicio, sed tanquam in messibus homines simul occisi sunt. Huiusmodi cladem principem Mediolanum venisset, & solem in templum in sacrum voluisset intrare templum, occurrerit foris ad ianuas, & ingredientem his sermonibus a sacri liminis incellu prohibuit. Nescis Imperator perpetrata te caedis quanta sit magitudo, neque post causam tantis reorum mens tua molem praesumptionis agnoscescit: sed forte recognitionem peccati prohibuit potestas imperij. Decet tamen ut ratio vincat potestatem. Scienda quippe natura est eorum mortalitas atque resolutio, & puluis progenitorum, ex quo facti, & in quem redigendi sumus, & non flore purpureo confidente infirmitate operati corporis ignorare. Coaequalium hominum

princeps es, o Imperator, & conseruorum. V-
 nus enim est omnium dominus rex omnium
 & creator. Quibus igitur oculis adspiciēs com-
 muni Domini templū? quib. calcabis pedibus
 sanctum illius pauimentū? quomodo manus
 extendes, de quib. adhuc sanguis stillat iniu-
 stus? quomodo huiusmodi manibus suscipies
 sanctum Domini corpus? qua temeritate ore
 tuo poculū sanguinis pretiosi percipies, quan-
 do furore verborum tuorum tātus iniuste est
 sanguis effusus? Redde igitur, recede, nec al-
 ten peccato priora crimina augere conten-
 das. Suscipe vinculum, quo te omnium Domi-
 nus nunc ligat: est enim medicina maxima
 sanitatis. His sermonibus Imperator obediens
 (erat enim diuinis eruditionibus innutritus,
 & aperte sciens, quæ sint propria sacerdotum,
 & quæ regum) gemens & flens ad regalia reuer-
 sus est. Cumque octo mensium continuorum
 transisset tempus, propinquauit natiuitatis
 Saluatoris nostri festiuitas. Imperator autem
 lamentationibus assiduis in palatio residens,
 cōtinuas lachrymas incessabiliter expēdebat.
 Ingressus itaque Ruffinus tunc magister, & sin-
 gularem apud principem habens loquendi li-
 bertatem, & videns principem in lamentatio-
 ne prostratum, accessit vt lachrymarum cau-
 sam inquireret. At ille amarissimè ingemi-
 scens, & vehementius lachrymas fundēs: Tu,
 inquit, Ruffine ludis, & mea mala non sentis.
 Ego

Ego autem lamentor & gemo calamitate
 meam : quia seruis quidem & mendicantibus
 aperta sunt templa Dei, & proprium domus
 ingredienti licite exorant, mihi vero ingre-
 fus ad eum non est. Insuper etiam celum
 mihi clausi. Hæc dicens, verba singula singu-
 latis interruppebat. Ruffinus vero: Cum
 inquit, si tibi placet, pontificique precibus
 suadebo, ut solvatur vinculum quod illi
 Ait Imperator: Non suadebis Ambrosio. Ne-
 ui ego decretum illius esse iustam, neque
 bitur imperialem potentiam, ut legem pro-
 ricetur diuinam. Cumque Ruffinus verbum
 rimis vteretur, & promitteret Ambrosio
 esse flectendum, imperator eum profecto
 cum festinatione præcepit. Ipse vero se
 paulo post est secutus, credens Ruffini pro-
 sionibus. Porro vir mirandus Ambrosius
 ut vidit Ruffinum, ait: Impudentiam cau-
 imitatus es D. Ruffine, tante videlicet cep-
 thor existens, pudorem ex fronte deterge-
 nec erubescis, nec metuis contra imaginem
 trare diuinam. Cumque Ruffinus supplicat
 Imperatorem diceret esse venturum, super
 zelo accensus Ambrosius ait: Ego vero, inquit,
 Ruffine prædico, quod eum ingredi sacra-
 mina prohibebo: si vero imperium in tyran-
 dem mutabit, necem libenter & ego ius-
 piam. Hæc alia plurima Ruffinus audire
 auocauit Imperatori votum antistitis, mox

de palatio fortè procederet. At imperator
 hec in media platea cognoscens, Pergam, in-
 quit, & iustas suscipiam contumelias. Cumq;
 ad sacra limina peruenisset, in sanctam quidè
 basilicam non intrauit, sed veniens ad anti-
 stitem, & inueniens eum in salutario residen-
 tem, supplicabat vt ipsius vincula solueret. At
 illi tyrannicam dicebat eius esse presentia, &
 contra Deum insanire Theosum, eiusque cal-
 care leges. Verùm Imperator: Non, inquit, in-
 surgo aduersus Ecclesiasticas sanctiones, nec
 inique ingredi limina sacra cõtendo, sed te sol-
 uere mea vincula depono, & communis Do-
 mini pro me exorare clementiam, nec mihi
 inuam claudi, quam cunctis pœnitentiam a-
 gentibus Dominus noster aperuit. Tum anti-
 stes: Quam, inquit, pœnitentiam ostendisti post
 tanta scelera? Quibus medicaminibus incur-
 bilia vulnera plagasque curasti. At Imperator,
 Tum, inquit, opus est docere, & medicami-
 na temperare: meum verò oblata suscipere.
 Tum sanctus Ambrosius: Quoniam furori, in-
 quit, tuum iudicium commisisti, & non ratio
 protulit sententiam, sed potius iracundia,
 scribe, legemq; decreta furoris euacuet, vt tri-
 ginta diebus sententia necis atque proscrip-
 tionis in literis tantummodo maneat, & iudi-
 cium rationis expectet: quibus transactis die-
 bus, ita videlicet iam cessante, ratio causam iu-
 dicans, apud seipsam quæ cognouerit, sub ve-
 ritate

556 COLLATION. SACRAR.
ritate disponat. In his enim diebus cognosce-
tur an iusta sit quam protuleris, an iniusta sen-
tentia. Et, si quidem ratio probauerit, iniusta
quæ sunt prolata, abolebit: si verò iusta, firma-
bit. Dierum verò numerus ad hæc examina-
da sufficiet. Hanc admonitionem Imperator
animo lubenti suscipiens, & optimam esse
fidens, legem conscribi repente præcepit, &
proprie manus literis confirmavit. Quo facti
vinculum eius soluit Ambrosius. Quæ lex
ætenus observatur. Est enim huiusmodi.

Imppp. Gratianus, Valentinianus, & The-
odosius.

Augg. Flauiano, Præfecto, Prætoribus
Illyrici.

Si vindicari in aliquos seuerius contra
stram consuetudinem pro causa inuita
rimus, nolimus statim eos aut subite perire
aut excipere sententiam, sed per dies triginta
super statu eorum sors & fortuna suspensa
Reos sanè accipiat vinciatq; custodia, & ex-
bijs solertibus vigilanter obseruet. Sic igitur
gratissimus Imper. ingredi limina tentant
stans domino supplicauit, neque genua flexa
sed pronus in pavimento iacens, Davidem
proclamauit vocem: Adhæsit pavimento
ma mea, viuifica me secundum verbum tuum.
Manibus autem capillos euellens, frontem
que percutiens, & pavimento lachrymarum
guttas adspersis veniam impetrare potest.

Cumque tempus accederet, quo munus ad altare solebat offerre, surgens cum lachrymis ingressus. Cū verò obtulisset, sicuti solitus erat, intra cācellos stetit. Rursus autē Ambr. nō quieuit, sed differentiā locorū edocuit. Et primò quidē interrogauit, quid ibidem expectaret: Imperatore dicēte, expectare se sacrorum perceptionē mysteriorum, per Archidiaconū remandauit: O Imperator, interiora loca tantum sacerdotibus sunt collata, quæ ceteri nec ingredi, nec contingere permittuntur. Egredere igitur, & hanc expectationem cum ceteris habe communem. Purpura namque Imperatores, non sacerdotes facit. Tum fidelissimus Imperator etiam hanc traditionem animo iubenti suscipiens, remandauit: Non temeritatis causa intra cancellos mansi, sed in Constantinopolitana vrbe hanc consuetudinem cognoui. Vnde ago gratias pro huiusmodi medicina. Tali ergo tantaque & Præsul & Imperator virtute elarebant. Ego sanè vtriusque opus admiror; illius libertatem, huius autem obedientiam; illius zeli feruorem, huius fidei puritatem. Porro regulas pietatis, quas à magno sacerdote percepit, etiam reuersus in Constantinopolitana vrbe seruauit. Nam cū festiuitatis tempore ad Ecclesiam processisset, oblati ad altare muneribus mox egressus est. Cumque Nestarius tum Præsul Ecclesiæ rogasset, cur intus stare nolisset, mandauit

princeps: Vix, inquit, potui discere quæ differe-
rentia sit Imperatoris & sacerdotis, vix enim
inueni veritatis magistrum. Ambrosium namque
que solum noui dignè vocari pontificem. Tu-
tum itaque profuit increpatio à viro vniuersi-
bus florente profecta.

*Nicephorus Callist. libr. 13. cap. 34. Ecclesiast. Hist.
Innocentij Pontifi. Max. epistola ad Arcadium Imperatorem
qua eundem ob Ioannem Chrysost. in exilium re-
tulerat, & anathemate percellit
eandemque pena in alios eiusdem immunitatis
sortes, auimaduertit.*

CAP. XXVIII.

VOX sanguinis fratris mei Ioannis elata
ad Deum contra te, ó Imperator, locum
quondam Abeli iusti contra parricidam Cæsarē
& is modis omnibus vindicabitur. Nec id mihi
ad admisisse, sed etiam pacis tempore pre-
cautionem magnam aduersus Deum & Ecclē-
siam eius concitasti. Eiecisti è throno suo
non iudicata, magnum totius orbis doctri-
nam, & vana cum eo CHRISTVM pascen-
tus es. Neque de illo ita queror (fortem enim
seu hereditatem cum sanctis Apostol. in Deo
& seruatoris nostri IESV Christi regno con-
secutus est) quamuis intolerabilis iactura
sit: sed affligor propterea quod primum
animarum vestrarum salute, deinde de eis quæ
sapientissima spiritali & diuina doctrina
instituzione eius orbat, fame verbi Dei con-